

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er i revideret form en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 107 fra folketingsåret 1995-96, se Folketingstidende, forhandlingerne s. 4293 og 5586 og tillæg A s. 4350, samt beslutningsforslag nr. B 11 fra folketingsåret 1997-98, 1. samling, se Folketingstidende, forhandlingerne s. 2922 og tillæg A s. 688 og 690.

For forslagsstillerne er det af afgørende betydning, at udarbejdelsen af statistik på miljøområdet i lighed med andre områder er sikret den størst mulige troværdighed og hurtighed. Miljøstatistiske opgørelser er i stadig stigende omfang blevet brugt som grundlag for omfattende beslutninger af såvel administrativ som politisk karakter, senest med de mange vedtagelser af grønne afgifter. Hvis bekæmpelsesmiddelstatistikkerne udarbejdes og publiceres i et politisk miljø, kan det meget nemt påvirke troværdigheden og hastigheden af arbejdet, og beslutningstagerne vil blive mere skeptiske over for at benytte talmaterialet som grundlag for beslutninger. Det medfører, at offentligheden i for høj grad beskæftiger sig med kvaliteten af det miljøstatistiske arbejde frem for konkrete løsninger af de beskrevne miljøproblemer.

Beslutningsforslaget søger at løse eller i det mindste at minimere følgende tre typer af mulige problemer:

1. Institutionen, der udfærdiger bekæmpelsesmiddelstatistikken, har egeninteresse i høje eller lave tal. Den statistikproducerende institution må ikke være direkte part i den politiske beslutningsproces. Denne problemstilling er særlig relevant efter indførelsen af de grønne afgifter, f.eks. i de tilfælde, hvor afgifterne føres direkte tilbage til den statistikproducerende myndighed. Det er vigtigt, at den pågældende miljømyndighed nøje følger de fastlagte handlingsplaner, således at målene nås, samt at en helt uafhængig institution sammenholder de målte resultater med de opstillede mål. Skal en sådan model lykkes, kræver det naturligvis, at Folketinget i handlingsplanerne klart

definerer målene, og hvordan det skal måles, om de er opfyldt.

2. Bekæmpelsesmiddelstatistikkenes offentliggørelsestidspunkt tilpasses politisk. En uafhængig institution vil kunne lægge produktionen af bekæmpelsesmiddelstatistik i faste rammer, herunder også afrapporteringstidspunkterne. Med Danmarks Statistik som producent af statistikken vil enhver tvivl om, hvorvidt der ligger en politisk dagsorden bag bekæmpelsesmiddelstatistikken, blive fjernet.
3. Det tager for lang tid at få tallene fra de ministerielle systemer. Udarbejdelsen af bekæmpelsesmiddelstatistikken skal foregå i et højere tempo, end det sker i dag. Tallene skal være solide, og den høje faglige standard skal sikres, men aktualiteten i tallene er vigtig, når de politiske beslutninger skal træffes. Derfor må tempoet øges ved at lægge statistikproduktionen hos den højeste statistiske ekspertise. Hvis Danmarks Statistik skal kunne producere bekæmpelsesmiddelstatistik hurtigt i en fast produktion, kræver det, at rådata hurtigst muligt videregives fra de indsamlede myndigheder og institutioner.

Disse tre problemstillinger har desværre vist sig i en række uheldige sager, hvor der er opstået tvivl om bekæmpelsesmiddelstatistikkenes troværdighed. I en tidligere sag om offentliggørelsen af tal om sprøjtemidler hævdede mange, at Miljøstyrelsen havde grebet ind i fortolkningen af tallene, og meget tydede på, at fortolkningen af tallene var blevet ændret, så de bedre passede ind i miljø- og energiministerens dagsorden.

Sagen viste endvidere, at Danmarks Statistik har pålagt sig selv en meget tilbageholdende praksis med hensyn til at vurdere og kommentere en eventuel opfyldelse af en miljøpolitisk handlingsplan.

Finansiering af opgaven skal ske over den permanente ekstrabevilling på 5,5 mio. kr., som Danmarks Statistik fik fra og med finansåret 1998 til forbedring og videreudvikling af miljøstatistikken.